Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 5. Dnia 8. Marca 1888. XV. rocznik.

Nowela egzekucyjna

z dnia 10. czerwca 1887. nr. 74. Dz. u. p.

(Ciąg dalszy).

I.

Przystępujemy do podania tekstu ustawy, wyjaśniając w uwagach te postanowienia, przy których wyjaśnienie takie okazuje się potrzebnem.

Ustawa z dnia 10. czerwca 1887.

zmieniająca, względnie uzupełniająca niektóre przepisy postępowania egzekucyjnego przy ściąganiu należytości pieniężnych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa rozporządzam co następuje:

§. 1.

Egzekucya nie może być prowadzoną na przedmioty używane do wykonywania służby bożéj uznanego prawnie kościoła, lub stowarzyszenia religijnego

Niedopuszczalną jest egzekucya na cząstki krzyża św. i relikwie; oprawa podlega egzekucyi, jednak bez naruszenia dokumentu uwierzytelniającego autentyczność relikwii.

§. 2.

Oprócz przedmiotów wyjętych z pod egzekucyi, na mocy istniejących przepisów, zostają wyjęte:

1. odzież, pościel, bielizna, sprzęty domowe i kuchenne, mianowicie piece do ogrzewania i gotowania, o ile te przedmioty są niezbędnie potrzebne dla dłużnika i żyjących z nim wspólnie (im gemeinsamen Haushalte) członków rodziny tudzież sług;

2. żywność i opał, potrzebne na dwa tygodnie dla dłużnika i żyjących z nim wspólnie członków rodziny i sług;

3. krowa dojna, albo dwie kozy lub trzy owce, według wyboru dłużnika, wraz z zapasem karmy i słomy, potrzebnej na utrzymanie i podściółkę dla tych zwierząt przez dwa tygodnie, o ile te zwierzęta są niezbędnie potrzebne do wyżywienia dłużnika i żyjących z nim wspólnie członków rodziny, oraz sług;

4. u oficerów, urzędników, duchownych, nauczycieli, adwokatów, notaryuszów, lekarzy i artystów — tudzież u innych osób, wykonujących jaki zawód naukowy, przedmioty potrzebne do urzędowania lub zawodowego zajęcia, oraz przyzwoity ubiór;

5. u rękodzielników i robotników, tudzież u akuszerek, przedmioty potrzebne do osobistego wykonywania ich zatrudnienia;

6. u osób, których płace według obowiązujących przepisów wolne są zupełnie lub częściowo od egzekucyi, kwota pieniężna, równająca się uwolnionéj od egzekucyi części płacy za czas od wykonania egzekucyi do najbliższego terminu wypłaty;

7. sprzęty, naczynia i zapasy towarów, niezbędne do prowadzenia aptéki, nienaruszając dopuszczalności sekwestracyi przedsiębiorstwa aptéki i należących do tego przedmiotów;

8. książki do użytku w kościele lub szkole dla dłużnika i z nim wspólnie żyjących członków rodziny przeznaczone;

9. pierścień ślubny dłużnika, listy, pisma i obrazy familijne, oprócz ram;

10. ordery i honorowe odznaki.

§. 3.

Znajdujący się w pewnéj realności inwentarz (§§. 294. do 297. ust. cyw.) może być egzekwowany tylko razem z realnością i dlatego ma być wciągnięty do oszacowania egzekucyjnego realności. W wypadkach, w których licytacya egzekucyjna realności na-

stąpić może bez uprzedniego egzekucyjnego oszacowania, należy przed dozwoleniem licytacyi inwentarz z urzędu opisać i takowy wciągnąć do licytacyi.

Uwagi. Przytoczone tu trzy paragrafy zawierają ważną zmianę dotychczasowych przepisów — przez wyjęcie z pod egzekucyi całego szeregu przedmiotów, — a to według §. 2. odzieży, pościeli, bielizny, sprzętów, zapasów żywności i opału dla dłużnika, a karmy dla jednéj krowy na dwa tygodnie i t. d., zaś według §. 3. wyjęty jest z pod egzekucyi mobilarnéj inwentarz gospodarczy. Dla dokładnego zrozumienia doniosłości tych postanowień przypominamy jeszcze, jak obszernem jest pojęcie inwentarza, określone w §. 294. do 297. ustawy cywilnéj.

Inwentarzem według powołanych tu paragrafów są wszelkie w pewnej realności znajdujące się przedmioty ruchome, które są potrzebne do prowadzenia porządnego gospodarstwa, jak: zboże, drzewo, karma dla bydła i inne ziemiopłody, bydło, wreszcie narzędzia i sprzęty. Otóż ten inwentarz uważanym być ma za część składową nieruchomości, jeżeli przeznaczonym jest przez właściciela na stałe używanie w téj realności, gdzie się znajduje.

Także przedmioty przeznaczone przez właściciela do stałego użytku w domu mieszkalnym lub innych budynkach, jak wymienione w ustawie cywilnéj przykładowo: wiadra do studni, liny, łańcuchy, narzędzia do gaszenia pożaru, są uważane jako część składowa realności i nie mogą być przedmiotem egzekucyi mobilarnéj.

Wyjątkiem z ogólnej reguły o niedopuszczalności egzekucyi mobilarnéj na inwentarz gospodarczy, jest ten wypadek, gdy inwentarz nie jest własnością właściciela realności, lecz innéj osoby, n. p. dzierżawcy téj realności. W takich wypadkach inwentarz może być przedmiotem egzekucyi mobilarnéj, gdyż nie stanowi on przynależności gruntu, skoro nie właściciel tego gruntu, lecz inna osoba przeznaczyła ów inwentarz do użytku w gospodarstwie.

Do §. 3. ustawy, który nakazuje prowadzić egzekucyę na inwentarz razem z egzekucyą na realność, powrócimy jeszcze, mówiąc o egzekucyi immobilarnej, t. j. realności; teraz przytaczamy jeszcze dalsze paragrafy ustawy, dotyczące egzekucyi na ruchomości.

§. 4.

Egzekucyi na ruchomości zaniechać należy, a dokonane już kroki egzekucyjne uznać za nieważne, jeżeli nie można spodziewać się, aby cena kupna sprzedać się mających przedmiotów przewyższyła koszta egzekucyjne.

§. 5.

W wypadkach spornych co do zastósowania §§. 1. do 4. ustawy rozstrzyga sąd do przeprowadzenia egzekucyi powołany — według własnego swobodnego uznania (nach freiem Ermessen) podając motywa swéj decyzyi. Przeciw takiemu rozstrzygnieniu dopuszczalny jest rekurs.

§. 6.

O ile według postanowień §§. 1. do 3. egzekucya nie jest wcale dopuszczalną, lub tylko z pewnemi zastrzeżeniami, o tyle także środki zabezpieczenia nie mogą do dotyczących przedmiotów być zastosowane, albo też zastósowanie ich może mieć miejsce tylko z odpowiedniemi zastrzeżeniami.

§. 7.

Z prośbą o zagrabienie ruchomości można we wszystkich wypadkach połączyć także żądanie oszacowania.

§. 8.

Do licytacyi ruchomości, jak też nieruchomości, tylko dwa termina wyznaczyć należy, a przy drugim terminie, jeżeli ceny szacunkowéj uzyskać nie można, nastąpić ma sprzedaż poniżéj ceny szacunkowéj. Tem postanowieniem uchylone zostają §§. 148. do 152. i 433. galicyjskiéj procedury sądowéj.

Uwagi. Postanowienia §§. 7. i 8. ustawy zmierzają do skrócenia procedury egzekucyjnéj w tym kierunku, że gdy dotychczas osobno trzeba było żądać zastawniczego opisania ruchomości, a po prawomocnem dopiero przyjęciu do sądu protokołu fantowania — można było przystąpić do egzekucyjnego oszacowania zagrabionych ruchomości — teraz już we wszystkich sprawach egzekucyjnych dozwolonem jest dokonanie oszacowania równocześnie z fantowaniem. Gdy jednak i przed wydaniem noweli egzekucyjnéj, — procedury wyjątkowe, mianowicie postępowanie sumaryczne i postępowanie wekslowe, dozwalały na przeprowadzenie równoczesne egzekucyjnéj grabieży i oszacowania, przeto Towarzystwa nasze, których pretensye najczęściéj według prawa wekslowego lub postępowania sumarycznego były egzekwowane, małą korzyść odniosą z tych postanowień ustawy, które rozszérzają wspomniane ułatwienia na wszystkie sprawy egzekucyjne.

Ważniejszym jest przepis o rozpisywaniu dwóch tylko terminów licytacyjnych przy sprzedaży nieruchomości i uchylenie dotychczasowych przepisów o potrzebie ponownego rozpisywania licytacyi pod warunkami ułatwiającymi, jeżeli sprzedaż za cenę szacunkową nie przyszła do skutku.

Dalsze postanowienia ustawy, normujące egzekucye na nieruchomości, przytoczymy w następującym numerze naszego pisma. (C. d. n).

Lustracye Towarzystw.

Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe „Praca“ w Skałacie.

Towarzystwo to założone przed 10 laty, nie zdołało należycie się rozwinąć, a nie doprowadziwszy do takich obrotów, które by były w stanie pokryć koszta racyonalnéj i uregulowanej administracyi, poczęło się od lat kilku cofać i zwolna likwidować; nie udzielając zaś obecnie już nowych pożyczek, ściąga tylko zaległości i pożyczki dawniejsze, tudzież spłaca długi dążąc w ten sposób do zupełnego rozwiązania. Jako powód niepowodzenia Towarzystwa, uważa Dyrekcya niesłowność i brak poczucia obowiązków ze strony członków i dłużników, od których bez przeprowadzenia wszystkich kroków egzekucyjnych, niepodobna ściągnąć bieżących należytości z pożyczek, przez co Towarzystwo nie jest w stanie wypełniać i dotrzymywać własnych zobowiązań. Że tak w rzeczywistości nie jest, dowodem na to, iż na zaległe 3.738 zł. 60 ct. w pożyczkach, znajdują się tylko zaskarżone i jeszcze otwarte 5 pozycyi z kwotą 452 zł. 46 ct., podczas gdy w obec tak trudnéj spłaty zaległości składających się z całéj sumy pożyczek, musiałoby być zaskarżeń tyle, ile ogółem pozycyi dłużnych. Niepodlega tedy wątpliwości, że wina niepowodzeń Towarzystwa cięży wyłącznie na poprzedniéj Dyrekcyi, która gdyby przejęta troskliwością o rozwój i powodzenie Towarzystwa, pilnowała i przyzwyczajała członków od samego początku do punktualności, a nie dozwalając na zaległości znaczniejsze i takowe ostatecznie w drodze sądowéj ściągała, nie doprowadziłaby była Towarzystwo do dzisiejszego smutnego położenia, a to tem mniej, że ludność wiejska okolicy tamtejszéj zresztą dość zamożna, ogółem w sprawach kredytowych nabyła już pewną rutynę i ścisłość w interesach, czego dowodzą liczne kasy pożyczkowe gminne jak najlepiej administrowane, w których zaległości prawie nie ma i gdzie kapitał dłużny najregularniéj spłacany bywa wraz z dodatkami. Niepowodzenie więc Towarzystwa należy przypisać głównie w tym kierunku byłym członkom zarządu, że nie posiadając wiary w rozwój Towarzystwa, tudzież nie mając chęci lub kwalifikacyi do rozwinięcia żywej akcyi dla podniesienia Towarzystwa, powierzone im funkcye przyjęli, przez co młodéj instytucyi, jak niemniéj tym, dla których była ona przeznaczoną, wyrządzili dotkliwą klęskę.

Naszem zdaniem Towarzystwo nie ma widoku podniesienia się i niełatwo dałoby się sprowadzić na tory prawidłowe, gdyż ogółem do tej instytucyi nikt nie ma już zaufania i wiary, a jest ona z powodu, że nie funkcyonuje, nawet w miejscu mało znaczna.

Ponieważ atoli nie podlega wątpliwości, że dobrze zorganizowane i administrowane Towarzystwo, znalazłoby w Skałacie i okolicy teren dla swéj działalności bardzo odpowiedni i należycie rozwijać by się mogło, przeto najodpowiedniejszem byłoby założenie zupełnie nowej instytucyi, a ta po rozwiązaniu Towarzystwa zaliczkowego „Praca“, objąć by mogła passywa i aktywa jego, które są zresztą dobre i w zupełności na spłacenie długów wystarczą. Przy odpowiedniem poparciu ze strony obywatelstwa tamtejszej okolicy, nie podlega wątpliwości, że nowe Towarzystwo wkrótce należycie rozwinąć by się zdołało.

Stan majątku Towarzystwa w dniu 20. grudnia 1887. przedstawia się następująco:

Stan bierny:			
Udziały	1.697	zł. 40	ct.
Fundusz rezerwowy . . .	359	„ 83	„
Wkładki oszczędności . . .	260	„ 58	„
Długi Towarzystwa . . .	1.900	„ —	„
Nadwyżka stanu czynnego . .	284	„ 20	„
razem .	4.502	zł. 01	ct.
Stan czynny:			
Pożyczki	3.738	zł. 60	ct.
Koszta administracyi . . .	114	„ 98	„
Odsetki	222	„ 14	„
Inwentarz	79	„ 10	„
Lokacye	347	„ 19	„
razem .	4.502	zł. 01	ct.

Członków liczy Towarzystwo jeszcze 93.

Wpłat dalszych na udziały Towarzystwo nie pobiera, a spłatę pożyczek kompenzuje udziałami. Dywidende za ostatnie dwa lata nie wypłacono z powodu, że nie było żadnych zysków.

Fundusz rezerwowy, który wynosi obecnie 15·3% udziałów, a 7·9% kapitału obrotowego, przestał już wzrastać dla braku nowo przystępujących członków i dochodów z zysku, a ulokowany jest w udziale w Towarzystwie zaliczkowem lwowskiem.

Wkładki oszczędności w kwocie 260 zł. 58 ct., składają się z 5 pozycyi, między któremi jedna z kwotą 7 zł. pochodzi od gminy Skałat. Najwyższa wkładka wynosiła 116 zł. Osobną księgę wkładek oszczędności nie prowadzono, a wkładki kontowano w tak zwanéj „księdze osobowéj“ między innymi rachunkami.

Długi w kwocie 1.900 zł. pochodzą od:

Tow. zal. we Lwowie na weksle 6% .	300 zł.
Gal. kasy oszczęd. na weksle 5% . .	1.500 „
„ „ „ „ „ 5% . .	100 „
razem .	1.900 zł.

Długi spłaca Towarzystwo punktualnie miesięcznemi ratami po 100 zł., a w braku zasobów kasowych, zalicza na ten cel dyrektor Towarzystwa własne fundusze, wskutek czego według zestawienia bilansu surowego wykazuje stan czynny nadwyżkę w kwocie 284 zł. 20 ct. Kwotę

tę, zaliczoną tymczasowo na zapłacenie długów przez dyrektora, należało było przeprowadzić przez dziennik kasowy jako pożyczkę prywatną, aby przychody z rozchodami zrównoważyć.

Również nie było i dla długów Towarzystwa księgi kontowej, a ewidencyę takowych utrzymywano tylko w terminarzu płatności rat bieżących.

Od pożyczek pobierało Towarzystwo odsetki 8% kwartalnie z góry, nadto pobiéra się jeszcze 2% odsetki zwłoki.

Odsetki zaległe wstawione do bilansu za rok 1886. wynosiły 270 zł. 95 ct., czyli 7·2% kapitału obrotowego.

Pożyczki w sumie 3.738 zł. 60 ct., składają się jeszcze z 55 pozycyj w kwotach od 10—100 zł. na skrypta, które w znacznej ilości co do podpisów dłużników i świadków nie odpowiadają formalnościom prawnym. Od dwu lat Towarzystwo zupełnie zaprzestało udzielać pożyczek nowych. Cała niemal suma pożyczek jest już zaległą i spłaconą by już być powinna, pomimo to znajduje się obecnie w egzekucyi jak już wyżéj wspomniano tylko 5 pozycyi z kwotą 452 zł. 46 ct; odsetki zaś zaległe sięgają u niektórych pożyczek do roku 1882. Pożyczki zresztą wszystkie mają być dobre i strat z tego tytułu Towarzystwo nie poniesie.

Ewidencyi spraw egzekucyjnych wcale nie ma.

Koszta administracyjne wynosiły w roku 1887. kwotę 148 zł. 16 ct., w których mieści się już stała płaca syndyka w kwocie 50 zł. rocznie.

Kancelaryi właściwej Towarzystwo nie ma, to też i żadne formalności w czynnościach biurowych nie są przestrzegane, ani też nawet żaden napis na budynku Rady powiatowéj nie wskazuje, że tam załatwiane bywają interesa rozwiązującego się Towarzystwa. Jedyną zaś osobistością, która rozwikłaniem interesów Towarzystwa, jako jéj narzuconą czynnością się zajmuje, jest sekretarz Rady powiatowéj p. Mięczyński, który wszelką zadawał sobie pracę, by Towarzystwo podtrzymać, a o którym wątpić nie należy, że z wielką gorliwością i powodzeniem instytucyą taką by się zaopiekował, gdyby na realnych podstawach była opartą i doznała wszechstronnego poparcia.

Towarzystwo zaliczkowe w Zbarażu.

Majątek Towarzystwa z dnia 18. grudnia 1887.

Stan bierny:

Udziały	16.814	zł.	12	ct.
Fundusz rezerwowy	4.558	„	44	„
Wkładki oszczędności	25 250	„	10	„
Długi Towarzystwa	21.838	„	76	„
Saldo odsetek	3.987	„	17	„
do przeniesienia	72.448	zł.	59	ct.
z przeniesienia	72.448	zł.	59	ct.
Bank krajowy	1.315	„	35	„
Zysk z r. 1886.	328	„	93	„
razem	74.092	zł.	87	ct.

Stan czynny:

Pożyczki	70 226	zł.	45	ct.
Koszta administracyi	2.340	„	23	„
Koszta procesowe	102	„	—	„
Lokacye	1.159	„	65	„
Gotówka	264	„	54	„
razem	74 092	zł.	87	ct.

Członków liczy Towarzystwo 1.035.

Udziały ściągane bywają tylko ratami miesięcznemi po 50 ct., wskutek czego suma udziałów zwolna tylko wzrasta, a w obec znacznéj ilości członków i 13 letniej działalności Towarzystwa, jest jeszcze ogółem stosunkowo nieznaczną.

Dywidendę wypłacono za rok 1886. w wysokości 6%.

Fundusz rezerwowy w kwocie 4 558 zł. 44 ct. wynosi 26% udziałów i 6·1% kapitału obrotowego, a ulokowany jest z kwotą 1.159 zł. 65 ct. na udziale w Towarzystwie zaliczkowem we Lwowie, reszta zaś znajduje się w obrocie kasowym. Fundusz ten nie doznał powiększenia dotacyą z czystego zysku z roku 1886., gdyż nadwyżka takowego zużytą została na pokrycie nieściągalnych pożyczek, atoli dopisuje się funduszowi rezerwowemu 5% rocznie z obrotu, a przedstawia się on ogółem dość korzystnie w stosunku do kapitału obrotowego i w porównaniu z funduszem tym u innych Towarzystw.

Wkładki oszczędności w sumie 25.250 zł. 10 ct., pochodzą od 82 stron, między któremi 7 instytucyi publicznych. Wkładkę najwyższą stanowi kwota 3.123 zł.

Stopa procentowa od wkładek oszczędności wynosi 5%, 6% i 7%, a mianowicie: za zastrzeżonem 8-dniowem wypowiedzeniem 5%, za 30 dniowem 6%, zaś za 60-dniowem wypowiedzeniem 7% bez względu na wysokość kwoty lokowanéj i do wypłaty przypadającej; 7% od wkładek oszczędności uważać musimy jako oprocentowanie za wysokie, témbardziéj, że miejscowej konkurencyi nie ma.

Stopę procentową od wkładek należałoby ujednostajnić, a termina wypowiedzenia uregulować według wysokości kwot wypowiedzianych, nie zaś według wysokości odsetek, nadto termina wypowiedzenia ustanowić znacznie dłuższe, gdyż tylko tym sposobem Towarzystwo zabezpieczyć się zdoła od niedogodności, jakie spowodować mogą ewentualne nagłe i znaczniejsze wypowiedzenia wkładek oszczędności.

Do wkładek oszczędności należą również jeszcze i pożyczki pozaciągane od stron prywatnych na książeczki oszczędności w ogólnej sumie 2.638 zł. 76 ct., dotychczas

mylnie w ewidencyi utrzymywane w rachunku „długów“, zamiast we wkładkach oszczędności. Od kilku z tych pozycyj opłaca Towarzystwo 8% odsetki, co jest nieusprawiedliwionem faworyzowaniem pojedyńczych stron, tembardziéj, że nie są to pożyczki chwilowe w razie „nagłej potrzeby“ zaciągane, lecz znajdują się one w obrocie Towarzystwa od lat dawniejszych. Od jednéj z takich pożyczek opłaca Towarzystwo nawet 8% półrocznie z góry.

Długi Towarzystwa w kwocie 21.838 zł. 76 ct. pochodzą od:

Osób prywatnych (6—8%)	2.638 zł.	76 ct.
Kasy oszcz. w Tarnopolu na skrypt 7%	1.000 „	— „
Kasy oszcz. w Tarnopolu na weksel 7%	1.000 „	— „
Tow. zal. we Lwowie na weksel 6%	2.900 „	— „
Gal. kasy oszcz. na weksel 5% .	3.600 „	— „
Banku hip. w Tarnopolu na weksel 7½%	2.000 „	— „
Banku kraj. we Lwowie na weksel 6½%	1.500 „	— „
Banku kraj. we Lwowie na weksel 5½%	6.000 „	— „
Gal. kasy oszcz. na weksel 5%	1.200 „	— „
razem .	21.838 zł.	76 ct.

Właściwie tedy suma wkładek oszczędności wynosi . . . . 27 888 zł. 86 ct.
zaś długi do obrotu zaciągnięte . 19 200 „ — „

Ze zobowiązań swoich wywiązuje się Towarzystwo punktualnie.

Kredyta Towarzystwa (7% i 8%) są po części za drogie, z tego też powodu i odsetki, pobierane od pożyczek udzielanych członkom, dotychczas obniżone być nie mogły i ściągane bywają w wysokości 9% z góry do następnéj raty. Prowizya zwłoki wynosi 3%.

Odsetki zaległe, wykazane w bilansie za r. 1886., wynosiły 1.794 zł. 92 ct., czyli 2·7% kapitału wypożyczonego.

Pożyczki, w kwocie 70.226 zł. 45 ct., składają się z 920 pozycyj w kwotach od 14 do 500 zł., udzielanych na skrypta, w małej zaś części na akta notaryalne lub weksle, do spłaty w ratach przeważnie półrocznych w ciągu dwóch lat. Spłata pożyczek odbywa się powoli, a zaległości dawnych jest bardzo wiele.

Na weksle udziela Towarzystwo pożyczek ogółem mało, a w interesie wekslowym widoczny jest brak wszelkiéj rutyny. Weksle przeważnie wszystkie zastarzałe, nieprotestowane i niezaskarżone, między zaskarżonymi zaś znajdują się weksle 10-letnie, dotychczas nie zrealizowane. Skrypta dłużne pod względem treści niedostatecznie wyczerpujące, zmianę takowych i zastósowanie skryptu wzorowego, w Towarzystwie zaliczkowém we Lwowie używanego, zalecano już przy sposobności lustracyi zeszłego roku.

Pożyczki udziela Towarzystwo na podstawie zgłoszeń ustnych, zapisywanych do protokołu, w którym następnie uchwała Dyrekcyi zostaje uwidocznioną. Zalecono Dyrekcyi używane w innych Towarzystwach druki „zgłoszenia o pożyczkę“, które co do nazwiska, miejsca zamieszkania, stanowiska i posiadanego majątku, tak dłużnika, jak też poręczycieli, tudzież co do jakości żądanéj pożyczki, przez zgłaszających się wypełniane, a następnie opinią delegata lub też zwierzchności gminy bywają zaopatrzone.

Na zgłoszeniach tych, po powzięciu decyzyi Dyrekcyi, spisaną być winna uchwała z wszelkimi szczegółami co do warunków przyznanéj pożyczki (promesa), a zgłoszenie samo reponować należy po zrealizowaniu pożyczki do fascykułu dotyczącego członka. Wylegitymowanie się z posiadanego majątku, potwierdzenie delegata, lub zwierzchności gminy co do zdolności kredytowej petenta, zwłaszcza przy pożyczkach, udzielanych włościanom, niezbędnie są potrzebne, gdyż osobista znajomość gospodarzy, choćby i bardzo wielu przynależnych do powiatu, względnie do rejonu działalności Towarzystwa niewystarcza, albowiem pamięć nieraz zawodzi, a stosunki majątkowe włościan podlegają częstym zmianom. Dowodem tego wielka ilość zaległości, które mimo licznych egzekucyj usunąć się nie dadzą, tudzież okazująca się rok rocznie potrzeba odpisywania znacznych kwot, uznanych za przepadłe. Gdyby pożyczki udzielane były na podstawie otrzymanych dokładnych informacyj o stosunkach majątkowych i osobistych dłużnika i ręczycieli, to z uwzględnieniem tych informacyj, spłata pożyczek odbywałaby się regularnie, a odpisywanie strat byłoby potrzebne tylko w rzadkich wypadkach i spowodowane tylko nadzwyczajnemi wydarzeniami.

Spłata pożyczek odbywa się ogółem zwolna, zaległości sięgają roku 1875., jakkolwiek znaczna ilość zaległości w roku 1887. ubyła. Wykazane z końcem 1886. r. zaległości, nieprolongowanych pożyczek, t. j. takich, od których odsetki zapłacone nie zostały, bez względu na rok pochodzenia pożyczek, wynosiły 34.664 zł. 18 ct. na ogólny stan pożyczek 64.352 zł. 30 ct., czyli 53%.

Zaskarżonych pozycyj jest 663, ponieważ jednakże dokładnej ewidencyi biegu spraw nie ma, nie wiadomo więc wiele spraw w powyższéj cyfrze jeszcze nie załatwiono.

Sprawy sądowe prowadzi Dyrekcya sama, a urzędnik Towarzystwa wykonuje egzekucye i staje na terminach, co powoduje ubytek siły roboczéj w kancelaryi. Odpowiedniéjby może było zamianować syndykiem prawnika, któryby wszystkie sprawy egzekucyjne i sądowe sam prowadził i załatwiał, za co tytułem wynagrodzenia Towarzystwo udzieliłby mu mogło wszystkie nadwyżki z przyznania sądowego, po odtrąceniu wydatków, poniesionych przez Towarzystwo w gotówce.

Oceniając zaległości według czasu ich pochodzenia i powolnego ich realizowania, obawiać się należy, że będzie

dużo pozycyj nieściągalnych, których suma nie da się stanowczo określić. Pewną kwotę wydziela Dyrekcya rokrocznie z osiągniętego zysku na umorzenie nieściągalnych pożyczek, a do końca roku 1886. odpisana kwota wynosi ogółem 2.660 zł. 35 ct.

Koszta administracyi wynosiły w roku 1886. kwotę 2.882 zł. 93 ct., czyli zwyż 4% kapitału obrotowego. W sumę tę atoli wchodzi 195 zł. 50 ct. jako rachunek mobiliów, który wyłączyć należy, jak niemniej 371 zł. 77 ct. użytych przez Dyrekcyę na pokrycie strat, co jest niewłaściwém, gdyż na pokrycie nieściągalnych pozycyj Walne Zgromadzenie może dopiero wydzielić z czystego zysku pewną kwotę, albo też już poprzednio przeprowadzić należy pokrycie nieściągalnych pozycyj przez rachunek „strat i zysków".

Zmianę książkowości, zalecaną przy sposobności lustracyi jeszcze w r. 1886., nie przeprowadzono. Księgi kasowéj i głównéj Towarzystwo nie prowadzi, lecz tylko likwidacyjną. Stale w biurze zajęty jest tylko jeden członek Dyrekcyi, który przeważną część czynności sam załatwia, to też i kasa pod jednóm tylko znajduje się zamknięciem.

Ponieważ inni dwaj członkowie, ze względu na swą zawodową czynność, tylko na posiedzeniach dyrekcyjnych jawić się mogą, zaś czynnego udziału w załatwianiu prac biurowych nie biorą, pożądaném by było, aby Towarzystwo ustanowiło urzędnika w charakterze zastępcy członka Dyrekcyi z prawem firmowania, któryby wspólnie z urzędującym członkiem Dyrekcyi stale w biurze był zajęty, przyczem cała praca biurowa podzielonąby została na podstawie uchwalić się mającego przez Radę nadzorczą regulaminu czynności dla członków Dyrekcyi, między poszczególnych funkcyonaryuszy, z uwzględnieniem zasady, by jeden z nich prowadził księgę kasową, drugi księgę likwidacyjną, obaj zaś wspólnie posiadali klucze od kasy i wykonywali wzajemną kontrolę.

Ruch stowarzyszeń.

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Dziennik urzędowy ogłasza w miesiącu lutym b. r. następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Zmiany w Dyrekcyi:

„*Pierwsza związkowa pracownia robotników stolarskich „Zorza" we Lwowie*, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką". — Na Walnem Zgromadzeniu, odbytém w dniu 31. lipca 1887., wybrano w miejsce dotychczasowych członków Dyrekcyi następujących pp.: Teodora Eisenbartha na dyrektora, Józefa Kozdraczyńskiego na kasyera i Józefa Ilnickiego na zastępcę kasyera, a to na rok jeden prowizorycznie, następnie za umową z Radą nadzorczą, przyjętą przez Walne Zgromadzenie, mają być zatwierdzeni na lat trzy. (C. k. sąd krajowy jako handlowy we Lwowie. Uchwała z dnia 4. lutego 1888. l. 4014).

„*Vorschuss- und Credit-Verein w Czortkowie*, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką". — Na Walnem Zgromadzeniu, odbytém w dniu 7. stycznia 1888., wybrani zostali członkami Dyrekcyi następujący pp.: Mendel Rosenzweig jako przewodniczący, tudzież Leib Mahler jako pierwszy zastępca, zaś Leiser Fischbach jako drugi zastępca przewodniczącego. (C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Tarnopolu. Uchwała z dnia 21. stycznia 1888. l. 491).

„*Krajowe Towarzystwo spożywcze we Lwowie*, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką". — C. k. sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza, że w rejestrze dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy powyższéj firmie uwidoczniono, iż członkami komitetu wykonawczego tego Towarzystwa wybrano pp.: Dra Władysława Zajączkowskiego, Jakóba Piepesa i Władysława Terenkoczego, zaś dyrektorem Juliana Zgórskiego, a zastępcą dyrektora Jana Barańskiego. — (Uchwała z dnia 11. lutego 1888. l. 5062).

Rozwiązanie Towarzystw:

„*Spółka pożyczkowa w Rohatynie*, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką". — Na odbytém w dniu 13. lutego 1887. Walnem Zgromadzeniu członków powyższego Towarzystwa uchwalono:

1. Spółkę pożyczkową w Rohatynie rozwiązać;
2. Majątek spółki zlikwidować, tudzież
3. obrano likwidatorami pp.: Józefa Ungari i Mayera Samuela Judenfreunda.

Równocześnie wzywa się wszystkich wierzycieli powyższéj spółki, ażeby się ze swojemi pretensyami zgłosili do ustanowionych likwidatorów. (C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Brzeżanach. Uchwała z dnia 12. listopada 1887. l. 5814).

Upadłości Towarzystw:

„*Pierwsza związkowa pracownia robotników stolarskich „Zorza" we Lwowie*, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką". — C. k. sąd krajowy jako handlowy we Lwowie, otwiera niniejszém konkurs na wszystek ruchomy i nieruchomy, a w krajach, w których obowiązuje ustawa konkursowa z dnia 25. grudnia 1868. Nr. 1. Dz. p. p., położony majątek „Pierwszéj związkowéj pracowni robotników stolarskich „Zorza we Lwowie, stowarzyszenia zarejestrowanego z nieograniczoną poręką".

Kierownictwo tego konkursu porucza się p. c. k. radcy sądu krajowego Dwi. Zenegg, jako komisarzowi

konkursowemu, zaś tymczasowym zawiadowcą masy ustanawia się p. adwokata Dra. Juliana Popiela, wzywając zarazem wierzycieli, aby po przedłożeniu dokumentów, służących do wykazania ich pretensyi, poczynili swe wnioski co do zatwierdzenia tegoż, lub ustanowienia innego zawiadowcy masy i aby przedsięwzięli wybór wydziału wierzycieli, w którym to celu wyznacza się termin na dzień 13. lutego 1888., godzinę 10. przed południem w sali rozpraw.

Ktokolwiek chce wystąpić z jakąbądź pretensyą do wspólnéj masy rozbiorowéj, ma takową zgłosić w tym sądzie krajowym, wedle przepisu ustawy konkursowéj pod rygorem zagrożonych tamże szkodliwych skutków prawnych przed upływem marca 1888. i podać ją na terminie na dzień 16 kwietnia 1888. godzinę 10. przed południem wyznaczonym, do uznania płynności i oznaczenia prawa pierwszeństwa, chociażby nawet o nią spór już był wytoczony.

Wierzycielom, którzy zgłoszą się ze swémi pretensyami, przysłuża prawo wybrać na tym terminie, w miejsce dotychczasowego zawiadowcy masy, zastępcy onego i członków wydziału wierzycieli, inne osoby, posiadające ich zaufanie.

Na terminie, wyznaczonym do wykazania płynności zgłoszonych wierzytelności, ma być usiłowane przeprowadzenie do skutku ugody w myśl §. 68. ust. konkursowéj.

Dalsze ogłoszenia w toku rozprawy konkursowéj umieszczane będą w „Gazecie Lwowskiéj“. (Uchwała z d. 28. stycznia 1888. l. 3819).

W Tyśmienicy zostało założone „Towarzystwo kuśnierzy i białoskórników“. Poręka członków jest ograniczoną do 10-krotnéj wysokości udziałów. Statut został już wniesiony do sądu obwodowego do zatwierdzenia.

W Limanowéj odprawioném zostało dnia 8. b. m. solenne nabożeństwo dziękczynne za pomyślny rozwój i działalność tamtejszego Towarzystwa zaliczkowego i ochrony własności ziemskiéj. Następnie przed rozpoczęciem posiedzenia Walnego Zgromadzenia, w zastępstwie bawiącego we Wiedniu prezesa Rady nadzorczéj, Władysława Struszkiewicza, wiceprezes, ks. Antoni Kmietowicz, w imieniu Rady nadzorczéj w pięknych słowach podniósł zasługi i znakomitą działalność założyciela i niestrudzonego kierownika przez lat 10 tych instytucyj p. Józefa Marsa i w dowód uznania i wdzięczności wręczył mu wspaniały puchar srebrny, z odpowiednim napisem.

Bilanse stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za r. 1887.

16. Radymno. Towarzystwo powroźnicze. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: zysk na wyrobach powroźniczych 1.735 19, zysk na wyrobach sieciarskich 220·82, zysk na materyale surowym 911·72, zysk na przędzy 5·01; razem 2.872·74. Straty: odsetki 79·70, koszta procesowe 32·80, czynsz za kancelaryę 21·—, Bonifikacye 2·40, $^1/_{10}$ umorzenia kosztów warstatu, ruchomości i szopy 54·84, wystawa krajowa 18·39, koszta ogólne jak: administracya, druki, anonsa, marki, portorya 1.578 24, straty z odpisania 158 49, czysty zysk 926·88; razem 2.872·74. *b) Bilans.* Stan czynny: kasa 34·16, towary w magazynie 3.479·97, dłużnicy prywatni 1.358·54, dłużnicy członkowie 610·19, ruchomości 180·18, urządzenie warstatu 202·92, budowa szopy 192·70; razem 6.058·60. Stan bierny: udziały 312 52, fundusz rezerwowy 446·59, kasa chorych 55·97, Wydział krajowy 3.230 74, subwencya 300·—, odsetki 18·41, conto suspenso 2·92, czysty zysk 926·88; razem 6.058·60. Ogólny obrót kasowy 31.254·29.

17. Rzeszów. Towarzystwo zaliczkowe i kredytowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: procenta przeniesione z r. 1886. 2.391·61, procenta uzyskane w r. 1887. 21.751 40; razem 24.143·01. Straty: procenta wypłacone od lokacyj 12.402·49, procenta na r. 1888. naprzód pobrane 1.849·74, koszta administracyi 3.517·74, zużycie ruchomości 30·—, czysty zysk 6.343·04; razem 24.143·01. *b) Bilans.* Stan czynny: kasa 6.096·39, pożyczki na weksle 246.207 94, rachunki bieżące 38 dłużników 38.492 99, wartość ruchomości 200·—, zaliczki procesowe 343·32, papiery wartościowe 12.400·—; razem 303.740·64. Stan bierny: udziały 54.859·55, fundusz rezerwowy 14.637·70, wkładki na rachunek bieżący 224.484·50, procenta z góry pobrane 1.849·74, niepodniesiona dywidenda 634·89, dotacya Banku krajowego 931·22, czysty zysk 6.343 04; razem 303·740 64. Ilość członków 499. Ogólny ruch kasowy 2,393.014 96.

18. Jordanów. Stowarzyszenie pożyczkowe „Praca i oszczędność“. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 2.640 74, pozostałość zysku z r. 1886. 43·74; razem 2.684 48. Straty: z rachunku kosztów założenia i urządzenia 39·—, z rachunku kosztów zarządu 857·93, czysty zysk 1.787·55; razem 2.684 48. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki 56.962 83, odsetki należne od lokacyi za r. 1885., 1886., 1887. 441·75, koszta urządzenia i założenia 168·88, zapas druków 100·—, lokacye 7.000·—, zaliczki procesowe 427·19, gotówka 535·10; razem 65.635·73. Stan bierny: udziały 10.842·64, wkładki na rachunek bieżący 49.213·71, odsetki naprzód pobrane 1.973·12, fundusz rezerwowy

1.769·24, fundusz rozporządzalny 49·47, czysty zysk 1.787·55; razem 65.635 73. Ilość członków 785. Ogólny ruch kasowy 144.063·45.

19. Przemyślany. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 3.386·21, z rachunku zysku za r. 1886. 33·70; razem 3.419·91. Straty: z rachunku kosztów urządzenia 71·13, z rachunku kosztów administracyi 1.582·89, czysty zysk 1.765·89; razem 3.419·91. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 545·71, pożyczki 62.522 13, odsetki naprzód wypłacone i należne 1.775·07, zaliczki procesowe 1.294·25, koszta urządzenia 640·—, lokacye 1.000.—; razem 67.777·16. Stan bierny: udziały 16.694·91, wkładki oszczędności 20.697·15, wierzyciele 19.877·82, procenta naprzód pobrane 1.039·59, fundusz rezerwowy 5.692·71, rezerwa podatkowa 80·71, rezerwa możliwych strat 908·30, Bank krajowy 1.020·08, czysty zysk 1.765 89; razem 67.777 16.

20. Grzymałów. Towarzystwo kredytowe dla handlu i przemysłu. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: procenta wykazane w r. 1887. 1.589·30, zwrot kosztów administracyi 261·87, zysk na kosztach procesowych i odsetki zwłoki 208 54; razem 2.059·71. Straty: odsetki od wkładek oszczędności 313·20, wydatki kancelaryjne 87 11, należytości podatkowe i inne wydatki 281·38, odpisanie z kosztów założenia 23·74, odpisanie z kosztów ruchomości 11·85, prowizya i tantiema dla Dyrekcyi 606 61, czysty zysk 735·82; razem 2.059·71. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 208 92, wartość druków 103·62, pożyczki 12 735·74, koszta założenia 66·47, wartość ruchomości 225·08, zaległe koszta procesowe i odsetki zwłoki 201·91; razem 13 541·74. Stan bierny: udziały 6.797·88, fundusz rezerwowy 482·44, odsetki naprzód pobrane 481·55, odseki zaległe od wkładek oszczędności 101·38, wkładki na rachunek bieżący 4.625·—, zaległe koszta administracyi 246·90, niepodniesiona dywidenda 70·77, czysty zysk 735 82; razem 13.541·74. Ilość członków 178. Ogólny ruch kasowy 55.984·48.

21. Kraków. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki przeniesione z roku 1886. 2.008 21, odsetki pobrane od wekslí w r. 1887. 18.171·59, odsetki pobrane od lokacyi w r. 1887. 13 45, odsetki pobrane od wkładek w r. 1887. 7·25, reszta zysku z r. 1887. 83·12; razem 20.283·62. Straty: odsetki wypłacone od wkładek 474·58, odsetki skapitalizowane od wkładek 4.960·93, odsetki wypłacone od reeskontu 2.570·20, odsetki wypłacone od własnych akceptów 200·—, odsetki wypłacone od funduszu rezerwowego 320·87, odsetki wypłacone od rezerwy strat 154·11, odsetki przeniesione na r. 1888. 1.899·89, przepadłe weksle i koszta prawne 797·90, podatki i należytości rządowe 684·—, 10% od wartości inwentarza 62·23, koszta administracyi 5.035·58, czysty zysk 3.123·33; razem 20.283·62. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 3.545·22, lokacya własnych funduszów 155·—, weksle eskontowane 246.401·09, awanse 650·—, zaliczki prawne 2.620·05, odsetki zaległe 610 94, inwentarz 560·15; razem 254.542·45. Stan bierny: udziały 69.999·59, wkładki oszczędności 101.613·98, reeskont 68.087·—, akcepta własne 1.600·—, koszta prawne 650·60, odsetki przeniesione na r. 1888. 1.899·89, fundusz rezerwowy 4.331·74, rezerwa strat (conto dubioso) 3.236·32, czysty zysk 3.123·33; razem 254.542·45. Ilość członków 1.245. Ogólny obrót kasowy 2,437.013·70.

22. Lwów. Pierwsza związkowa drukarnia. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku wykonanych robót 40.412 21. Straty: z rachunku papieru 6 774·65, z rachunku farby i masy 396·50, z rachunku procentów 458·36, z rachunków kosztów produkcyi i administracyi 30.065 31, czysty zysk 2.717·39; razem 40.412 21. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 2.377 02, inwentarz 28.160·32, wartość wykonanych robót i dłużnicy 11 902·—, zapas papieru 823·80, zapas farb i masy 308·—, procenta należne 92·56, udział w Towarzystwie zaliczkowem lwowskiem 1.000·—; razem 44.663·70. Stan bierny: udziały 30.082·63, wierzyciele 8.161·28, dług za papier 1.846·40, dług za inwentarz 356·21, fundusz rezerwowy 1.499 79, czysty zysk 2.717·39; razem 44.663·70. Ilość członków 37. Ogólny ruch kasowy 119 804·30.

Od administracyi.

Niniejszem upraszamy tych P. T. prenumeratorów, którzy prenumeraty za rok bieżący nie zapłacili, ażeby należytość tę przesłali jak najspieszniej pod adresem Administracyi „Związku“.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: *Władysław Terenkoczy.* Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.